

Obklad krkavce

Tomáš Hanzlík – Marek Řihák
Opera o dvanácti scénách
z roku 2021

Dafnis: Vojtěch Pelka – soprán
Dafnis: Matěj Pšenička – pohybová role
Starý Dafnis: Jiří Poláček – bas
Thyrsis: Matej Benda – alt
Korydón: Ondřej Benek – tenor
Menalkás: Michal Marhold – bas

František Jeník – klavír
Martin Smutný – klavír a melodika
Jakub Sobotka – kontrabas

Libreto: Marek Řihák
Hudba a hudební nastudování: Tomáš Hanzlík
Režie: Jakub Čermák
Scéna a kostýmy: Pavlína Chroňáková
Asistent režie: Jan Šenkeřík
Světla: Filip Obrmajer
Produkce: Marek Řihák, Veronika Kostková,
Markéta Israel Večeřová, Jiří Suchomel

Opera ve stylu Theokritových pastýřských zpěvů se odehrává se v zahradě, ve které pase Dafnis, třináctiletý pastýř, krásný tak, že je ho možné zaměnit za děvče, kozy. Opěvuje klid a přízeň přírody, vzdálen nástrahám a hluku velkoměsta (Příroda kouzelná). Ve snu ho stařec varuje před blížícím se nebezpečím (Ohrožený spáček). V dalším obraze je zahrada přepadena třemi mladými loupežníky, s prvními vousy a nejistým vystupováním. Je to asi první přepadení.

Dafnidovi se podaří přesvědčit loupežníky, aby ho neodvlekli jako otroka, ale naopak zůstali v zahradě a pomohli mu s prací na pastvě a v hospodářství. Někjaký poklad se určitě časem najde.

Loupežníci postupně jednotlivě za Dafnidem chodí a snaží se ho svést. Každý během námluv použije jiný druh umění. Korydón složí milostnou báseň (Amorova pomsta). Menalkás se snaží Dafnida okráslit květy, drapérií a vymodelovat jako nádherné božstvo v hlíně (Prosba k Priápopi). Thyrsis hraje na aulos tklivou píseň (Erós a múzy). Dafnidovi se pokaždé podaří z erotické motivace předváděných výkonů převést pozornost k výsledným výkonům a nesporným talentům jednotlivých loupežníků, takže si prozatím uchrání nevinnost. Po tomto defilé odmítnutých milenců následuje Dafnidův žalozpěv u pramene, kde nad temnou tůň nařiká nad svým obrazem, který mu způsobuje tolik nesnází, až se v závěru snaží políbit svůj odraz, zamilován sám do sebe. Před sebevraždou utopením ho zachrání až loupežníci, kteří si uvědomili, že tím pokladem je právě on, katalyzátor jejich talentů. Domluví se, že inspirování láskou k němu vytvoří společně nadčasové umělecké dílo, kterým pobaví sebe, kozy i ovce. Obrací se na publikum úvodním sborem jejich nové opery.



Příroda kouzelná

Dafnis:

Příroda kouzelná, kolik krás nabízíš,
k tanci a ke zpěvu stále mne pobízíš.
Družko má nejsladší, jak ti jen říci mám,
že jsem jen s tebou rád, jen s tebou ožívám.
Na slunci zlatavém mohu já tělo své
vystavit paprskům, jsou ke mě laskavé.
Když léto dovolí, mohu se ochladit,
ve vodě průhledné svou kůži pohladit.
Celé dny běhat jen po loukách květnatých,
přemítat o bozích, satyrech rohatých.
Cítím se častokrát jak silný Herkules,
když chytil medvěda, co roky strážil les.
Jindy si osedlám koničky divoké,
snívám, že porážím obryně stooké.
Nejvíce však mám rád to ticho čarovné,
ten klid, jenž přináší úlevu myslí mé.
V samotě jeskyně cítím se veselý,
můj život šťastný zde, květy je vystlaný.
Celé dny běhat jen po loukách květnatých,
přemítat o bozích, satyrech rohatých.
Když začnou listy své stromové opouštět,
vít se rozhodne mé tělo pokoušet,
snaží se zahnat mě do města teplého,
já si však vezmu jen beránka bílého,
ten mě svým kožíškem nejlépe zahřeje,
před spánkem dobré sny pokaždé popřeje.
Kozička rohatá mlíčkem mě obdaří,
s veminkem růžovým u pusy dočkám se předjaří.

Na jaře vyběhnu na louku za sluncem,
nebem se pokochám, krásný je každý den.
Cikádo má milá, zazpívej píseň svou,
k písni ti zatančím, posilníš se rosou.
Svým tělem maličkým rozezvuč celý háj,
s tvou písni půvabnou ze světa je hned ráj. (tančí)
Nyní však znaven jsem, lehnu si pod platan,
snad spánek klidný mi bude dnes večer přán.

Ohrožený spáč – Prolog

Stařec mimo scénu:

Na zemi postlané listím,
Dafnide, pokojně spíš,
znaven jsi po lovu v lese,
kdes doufal, že zvěř ulovíš.
Nyní však ty se máš státi
lovnou zvěří pro Pana.
K jeskyni lovci se blíží,
nedospíš klidného rána.
Korydón za tebou přijde,
bude se snažit tě mít,
Menalkás v patách mu bude,
tvé tělo též bude chtít.
I Thyrsis se pokusí svést tě,
nebudeš pokojně žít.
Procitni, probuď své tělo,
musíš se jít připravit.

Dafnis a loupežníci

Thyrsis:

Pohledte druzi mí, co vidí oči mé,
tam za tím pařezem je tělo libezné,
mladík je ustrojen v chudičkém oděvu,
toho jak otrocka s sebou si odvedu.

Korydón:

Jen počkej Thyrese, ten mladík pohledný,
mohl by pomoci nám, jistě je dovedný,
s sebou ho vezmeme, když poklad nenajdem,
snad se mu pod chitón brzičko dostanem.

Menalkás:

Souhlasím s návrhem, na otroka škoda,
hochovo tělíčko víc radosti dodá,
s sebou ho vezmeme, když zlato nenajdem,
co kryje chitón mu bude nám pokladem.

Thyrsis, Korydón, Menalkás:

Krásný pastýři, opušť svá stáda,
přidej se k naší karavaně.
Třeba nám chlapce, co kryl by nám záda
a v noci ve stanu na planině
rád by nám nahradil hebku dívku.
Jsme tlupa něžných loupežníků,
co hledá poklad Arkádie.

Dafnis:

Blázniví poutníci, přece tady je,
ta vaše vysněná Arkádie.
Zde uprostřed hájů, luk a stád
rozbijte tábor a zušlechtěte můj sad.
Proč chcete se mnou jít, putovat krajinou,
když tady v zahradě hrozny vás ovinou,
jablečné stromové nabídnou plody své,
červená růže vás k svým květům tise zve.
Kozičky rohaté mléko své rozdají,
ovečky huňaté svou vlnu přidají.
V noci se vyspíte v teple mé jeskyně,
mé tělo ochraňuj Artemis bohyně. (tiše pro sebe)
Prosim vás, poutníci, počkejte s duchodem,
snad krása zahrady je dobrým důvodem.

Thyrsis, Korydón, Menalkás:

Tvá slova jsou stejně krásná jako celé tělo tvé,
zůstaneme tedy s tebou, budeme tví druhové,
opili jsme tvoji krásou jako motýl v lučním květu,
omámen je sladkou šťávou, křídly mává nám i světu.

Thyrsis:

S tebou budu všechny práce vykonávat s nadšením,
každým kvítkem, které najdu, snad tvé srdce potěším.

Korydón:

O stromy se budu starat, o kozy a o ovce,
k tvému lůžku budu nosit to nejsladší ovoce.

Menalkás:

Já ti dám své silné tělo pro práci i pro radost,
budu hlídat tvoje srdce, vezmu si jej na starost.

Thyrsis, Korydón, Menalkás:

Po práci si sesedneme, budeme se radovat,
jednou poklad Arkádie objevíme tady snad.
Do té doby zůstaneme s tebou v této zahradě,
tvá zvířata uchováme ve dřevěné ohradě,
abys neměl příliš strastí a mohl jsi tančit jen,
s námi třemi loupežníky strávit noc i celý den.

Dafnis předzpěvuje,

Thyrsis, Korydón, Menalkás opakuji:

Kohout hlásí, že máš vstát,
zakokrhá kykyryká, z postele ty musíš vstát.

Dafnis: Thyrsis: Korydón: Menalkás:

Kozička ti mlíčko chce dát,
(mlíčko dá ti kozička), (kozička, ta růžky má),
(růžky trká kozička)
Jablíčka bys měl očesat,
(česat měl bys jablíčka), (jablíčka jsou červivá),
(červ mi leze z jablíčka)
Ovečka ti vlnu přidá,
(vlnu přidá ovečka), (ovečka, ta rychle běhá),
(prohání mě ovečka)
Včelka tady ráda lítá.
(lítá tady včelička), (včelka malé žihadlo má),
(píchla do mě včelička)
Hruška sladce červená se
(červená se hruštička), (hruška tvrdou stopku má),
(píchla mne i hruštička)
Vino švestce podobá se.
(vino jako švestička), (vino omámení dá),
(opilostí spadne na zem)
Ryby vařit, upéct chleba
(připravit chléb s rybama), (ryby mohou kosti mít),
(ryba mne chce udusit)
Fiky sbírat, to je třeba.
(sbírat fiky rukama), (s fiky chceme jenom snít),
(fiky mohu snad zkusit)

Dafnis:

Pokračujte v činnosti své,
práce srdcím pomáhá,
vyslechněte ty rady mé,
ať lásku k práci každý má.

Loupežníci:

Pracujeme s radostí,
Úroda nás pohostí.
Práce je hned příjemná,
Když je s písni spojená
Plody lásky v nás též klíčí,
Naše mladá srdce ničí.

Korydón s Dafnidem o samotě:

Ach, Dafnide, sedni se mnou, k platanu slož hlavu svou,
chtěl bych tobě něco říci, obdařit tě básní mou.
Než jsem se stal loupežníkem, žil jsem volně jako ty,
slova básní chránila mne před pocitem samoty.
Bída s nouzí vyhnaly mne z domu mého skromného.
Zapomněl jsem,
jak psát básně, změnil jsem se v němého.
Kouzlo slova nechalo mne samotného v bídě stát,
zapomněl jsem, že hlas lásky srdce umí rozehrát.
Nyní jsem však procitl znovu, jak tě slyším v zahradách,
zpívat tóny hlasem z nebe, hlasem, jenž mne ovládá.
Často já tě pozoruji - svaly hrát ti pod kůží.
Tvá slova mou lásku k tobě pokaždé víc utuží.
Ty však o mne nemáš zájem, vídím ti to na očích,
Theokritův příběh rázem myšlenky mé roztočí.

Amorova pomsta

Amorův šíp protnul mladé srdce hocha,
ten zahořel láskou v krutého jinocha,
tělo měl překrásné jako by sochou byl,
hoch dle něj nejednu sochu i zhotovil.
Jinoch však pod svaly kryl srdce ledové,
když hoch jen zašeptal, chtěl ticho hrobové.
Neměl rád pasáčka, přímo nenáviděl,
že láskou hoří on, jakoby neviděl.
Nevěděl, jak mocný bůh Amor může být,
že jeho šíp může i Dia poranit.
Ve všem on tvrdý byl, cit k lidem nechoval,
v záru, jenž působil, s radostí tancoval.
Rty byly nehybné, nikdy se neusmál,
oči měl vyhaslé, lásce on vzdoroval.
Nikoho neobjal, polibek nerozdal,
k nikomu na světě mile se nechoval.
Tak jako lesní zvěř od lovců uhání,
tak i on od lidí tvář svoji odklání.

(dívá se mu zřímá do očí, Dafnis uhne)
V očích měl temnotu se zlobou spojenou,
obličej rozhněván, kryl duši zákeřnou.
Přesto však krásný byl, tvář zlého anděla,
ctitele dráždila, chtěl ho mít u těla.
(chyti Dafnida a přitiskne ho k sobě,
ten se vyškubne a schová se za dvířka chléva)
Nakonec nemohl snášet již bolest svou,
našel dům jinocha, smácel ho slzou svou.
„Ukrutný jinochu, chovanče lvice zlé,
jenom se podívej, otevři oči své.
(buší na dvířka chlívků)

Přišel jsem za tebou, dárek já chci ti dát,
oprátku nesu si, zažiješ radost snad!
Má duše opustí tělo mé zkroušené,
snad tebe potěší mé srdce zlomené,
odcházím tam dolů, kam ty mě posíláš,
snad nad mou mrtvolou alespoň zavzlykáš.
Odházím na místo, kde se nic nemění,
kde lék je na lásku, kdesi v zapomnění.
I kdybych vypil ho, kdyby se zázrak stal
má touha po tobě, žila by ve mně dál.
Nyní jsem přišel sem, naposled sbohem dát,
řict ti i přes dveře, jak vroucně mám tě rád.
Celý můj život byl jen pouhým divadlem.
Jak loutkou vždy jsem byl, pak tebe poznal jsem.
Začal jsem tebou žít, mysljel jen na tebe,
všechno jsem tobě dal, dal bych ti i nebe.

Pokaždé, když jsem zřel tvé tváře překrásné, chtěl jsem jít k tobě blíž, políbit tě slastně. Víím, že se nestane, o čem já sníval jsem, proto mám oprátku, proto jsem přišel sem. Růžička červená má barvu překrásnou, časem však uvadne, lístky jí pohasnou. Fialka na jaře rozkvetne, pak zvadne, to samé lilie, i když jsou překrásné. I snih, jenž z nebe spad na zemi roztaje, pamatuj, stejně to s chlapeckou krásou je. Přijde čas, kdy ty sám pocítíš lásky žár, pro svého milého budeš mít každý dar. On tě však odmítne, ty budeš plakat jen, nebudeš život chtít, bude to jak zlý sen. Proto tě zde prosím, proto jsem přišel sem, prosím tě, chlapče můj, prosím tě splň můj sten. Až vyjdeš, spatříš mne, spatříš zde tělo mé, snad svlažíš slzami tělo mé nebohé. Až tvůj pláč ustane, polož mne ke stromu, svůj šat si svlékni pak, zakryj mou mrtvolu. Polib mě po těle, vroucně mě obejmí, neboj se, neuhnu, z údů mých žal sejmi. Poslední polibek ať padne na rty mé, bude v něm smíření, loučení upřímné. Ulož mne do země, ozdob hrob kameny, kytičky zasaď tam s dlouhými kořeny. Nahlas mi zavolej: „Zde leží přítel můj, za lásku pro mne on položil život svůj.“ Na kámen vytesej vzkaz, který napsal jsem: „Zde leží milovník, nyní ho halí zem.“

Domluvil, vzal kámen, před práh ho dovalil, lano si na dřevo nad kámen připravil. Uvázal si smyčku, naposled promluvil: „Miluji tě, chlapče, kéž bys mě zachránil.“ Počkal jen okamžik, odstrčil podpěru, ve chvíli visel tam, mrtev a bez dechu. Jinoch pak otevřel dveře své dokořán, *(Dafnis otevřel dveře a vrácí se dojat písní, položí mu ruku na rameno a poslouchá.)* leč výraz kamenný zůstal mu zachován. Uklidil mrtvolu, slzu svou neztratil, po práci nečistě k vodě se vypravil. Tam shodil všečen šat, lehl si do vody. Pod skálu vysokou, měl pocit svobody. Amor však rozčilen, pomstil se balvanem, jinoch nic nezmohl, před smrtí vykřikl jen: Dafnis společně s ním již na známou melodii: „Lásku jsem odpíral, city jsem nechoval, zabil jsem chlapce, který mě miloval. Milujte se lidé, milujte přátele, neničte srdce svá, vzkříšte je z popele“

Dafnis:

Příteli, tvá báseň dojmá mne k slzám, kouzelnou řečí svou začal jsem zpívat sám. Melodie tvé písně přiměla mne přidat se, nyní mé myšlenky nutí mne k otázce. Stojíš o mé tělo, aby se ke tvému připojilo jen kvůli vzplanutí náhlému? Jenom tvá básnička za tebou mne táhne, srdce mé není však stvořeno pro tebe. Polibek smím ti dát, bude však z úcty jen, všeho citu zproštěn, bude jak marný sten. Polibek bratrský, dám já ti velmi rád, nic víc však nečekej, nechci se srdce vzdát.

Korydón:

Polibek ranil mne, ještě víc slova tvá, jsou milá, upřímná, pro mne však vražedná. Odpusť mi, Dafnide, odpusť mi mou hloupost, dnes v noci ztratil jsem před tebou důstojnost. *(odejde)*

Dafnis:

Čím jsem se provinil, co jsem kdy udělal? Kéž Zeus kletbu svou na mne by povolal! Proč musím trápit tak milého pastýře, vždyť Korydón žije svůj život ve víře, že jednoho krásného, slunného rána se

v mých rukou probudí, mé tělo popase. Já však nic necítím, jak ho mám milovat, na věky mohu jen života jeho litovat?

Menalkás:

Proč pláčeš, nádherný, proč slzy skrápí tě, já tvrdě pracoval, dílo mě zmámí tě. Podej mi ruku svou, Dafnide, pojď se mnou, k prameni pod horou sochy tě přivedou. *(Dafnis, i když nerad, jde s Menalkem lesní stezkou značenou barevnými fáborky)*

Prosba k Priápovi

Nech se vésti touto stezkou, zpřima projdi dubinou, lesy nech se obklopovat, fíky střeží cenu tvou.

(zdobí ho cestou věncem spředeným z vyvěšených fábůrů)
Dobře se rozhlédni, stojí tam socha bez péče dělaná, chybí tvář hochu. Oči jen dvě jamky, uši se ztratily, plodný úd nechýbí, je velmi zdařilý. Poslouchá příkazy bohyně Venuše, úkoly vykoná, tělo však bez duše. Nenech se zmámit tím kouzelným vábením, socha je chráněna posvátným hrazením. U sochy mohutná skála se nachází, z ní pramen života potůčkem přichází. Skrývá se pod listy zelených vavřínů, myrt, vonných cypřišů rozdílných odstínů. Větvičky révové pnou se až k nebesům, hrozný jsou posety, kloní se ke vřesům. Na jaře kosů zpěv nese se do dáli, písně tak líbezné, letí i přes skály. Na jarní kosů zpěv slavík hned odpoví, své peří načechrá, písní les osloví. Zpěv ptáků rozezná celý háj kouzelný, posaď se, poslouchej, hned budeš zmámený. Vroucně pros Priápa s milostným kouzlem svým, abych už nevzdychal, jinak se usuším. *(odhalí sochu Priápa, která má Dafnidovu tvář)*
Pokud on nesvolí, budu ho prosit sám, za lásku Dafnida celý svůj život dám. Poskytnu jehňátko, kozičku strakatou, *(odhaluje další sochy pářících se satyrů a koz)* jen ať mi pomůže, vyslyší prosbu mou.

Dafnis:

Ubohý Menalku, jak jsi to dokázal, že jsi bez nářadí panáka uplácal? Já tvář svou poznávám, dobře je ztvárněna, téměř v ní zrcadlíš podobu Amora. Věrně jsi každý rys vyvedl, i vlasy, mou hlavu líbezně přizdobil's do krásy. Tvůj talent velký je, svůj obdiv ti skládám, nekochat se sochou já téměř nezvládám. *(zavádí o falos)*
Pověz mi, Menalku, pověz mi, prosím tě, co jsi to vytvořil na mém dětském klíně? Vždyť já jsem dítětem, k čemu já měl bych mít tak velký úd, který těžké by bylo skrýt? Proč plytváš talentem na věci ohavné, když můžeš vytvořit sousoší oslavné. Z mého údu Dia vytvoř i s Athénou, bohyni Minervu, Venuši nádhernou.

Menalkás:

Dafnide nechtěl jsem nijak tě urazit, jen tělo tvé krásné co nejlip zobrazit. Neumím bohyně vytvořit půvabné, vždy vyjdou z hlíny jen útvary ohavné.

Dafnis:

Pak nejsi umělcem, poté jsi zvěři jen, jenž myslí na soulož, celou noc, celý den. Svět uzná talent tvůj, až jednou vytvoříš něco, čím nejvyšší z Olympu oslovíš. Jak může těžké být, Athénu zhotovit?

(Manalkás s plácem uteče. Z úkrytu vše vyslechl Thyrsis. Vystoupí a zkušeně radí:)

Erós a múzy

Ač Amor umí být krutý a zákeřný, múzy ho zbožňují, je pro ně souzený. Když píseň bez lásky snažíš se zapéti, múzy tě opustí, utečou vzápětí. Když však v tvé duši se rozhoří lásky žár, každá z múz chce ti dát svůj vlastní milodar. Múzy se předhání, každá ti chce dát víc, žádá ti neuhne, všechny ti běží vstríc. Já mohu potvrdit, zkoušel jsem písně pět, o bozích velikých, co chrání celý svět, jazyk však tuhl mi, hlas se mi počal chvět, slova se ztrácela, neznal jsem kouzla vět. Začnu-li však písně, v nichž Amor tancuje, hudba se rozjasní, můj hlas se raduje, to stejné stane se, když Dafnid v písní je, z úst proudí láska a čisté jsou tóny mé.

Dafnis:

Vy fauni šilení, chtiči jste posedlí, chcete jen tělo mé do vašich postelí. Cožpak si myslíte, že dám svou chlapeckost, jen pro váš něžný zpěv, pro vaši sobeckost? Jen proto, že s tóny umíte zacházet, nebo snad kameny v nádhru obracet? Že slova zkušeně ke slovům vážete, uvnitř však sníte jen, jak roucho servete. Servete ho ze mne, těla se dotknete, celou noc objímat, laskat mne budete. Cožpak si myslíte, že se vám jen tak vzdám, sice jsem chlapec jen, přesto svou hrdoست mám.

Thyrsis:

Pravdu máš, Dafnide, stále jen chlapec jsi, proto mne poslechni, starší já jsem přeci. Oddej se do rukou staršího přítele, tělo tvé povedu, bude vždy veselé.

Dafnis:

Ne...

Thyrsis:

Pýcha ta zmámila nejspíše srdce tvé, lásku bys měl chovat v mladého přítele. Pokud tak učiníš a budeš milovat Erós tě milostí bude zahrnovat. Víš, že on oslabí tvrdého muže cit, i na mne pohlédl, proto já chci tě mít.

Dafnis:

Ne...

Thyrsis:

Prosím tě Dafnide, při tvých rtech andělských, pamatuj, že krása tvá je dar nebeský. Časem však dospěješ, stane se muž z tebe, tvá krása chlapecká vrátí se do nebe. Pamatuj, že každým slovem jsme smrti blíž, pomalu stárneme, mladí my nejsme již. Čas nesou magická křídla dál kupředu, tu rychlost dohonit já nikdy nesvedu.

Loupežníci v lese

Menalkás:

Svíť luno bělostná, pohled svůj upři sem, pohled mi do srdce, uziříš, jak smutný jsem. Ptáčkové ve větvích váš spánek klidný je, mé srdce zlomené těžce ve mně bije. Světlušky zasvíťte na ruce smutného, který by se rozdál pro hochu milého. Tvář jeho andělská z hlíny se rodí dál, bohy bych tvořit měl, tak si to chlapec přál. Když však mé myšlenky model si hledají, Dafnida spatřím zas, k němu mne poutají. Když Dia snažím se zhotovit z kamene, Dafnida vytvořím mé ruce zmámené.

Jaký by byl život, kde směl bych každý den kochat se tím, který krásný je jako sen. Ze květů věneček do vlasů bych mu dal, to tělo přecistě révou bych omotal, šat by měl průhledný, svaly by vynikly, části, jenž chtěl by skrýt, pod látkou zanikly. Celé dny byl bych s ním, v zahradách laškoval, do vody chodil s ním, jen s ním se radoval.

Thyrsis:

Psát básně lehké je, když srdce slova má, to mě je jich plné, větami přetéká. Příběhy smyšlené napsal bych o lásce, v každém by příběhu Dafnid byl zachránce. On jako Herkules ulovil by si lva, jindy jak Héfaista láska by ho zmohla. I on by zahorel svým citem k Venuši, v Tartaru s Hádem by bojoval o duši. Celé dny dal bych mu, básně mu spisoval, s chutí bych se díval, jak by se radoval. Žili bychom spolu v domečku dřevěném, jenom já s Dafnidem v dobrém i ve všem zlém. Stromy bych česal s ním, ovečky bych choval, při bouřce hrozné o něj bych pečoval. V noci bych ležel s ním, k němu se přitulil, cokoliv přál by si, to bych mu dovolil. Já bych mu s radostí své srdce daroval, ve snu mém překrásném on by mě miloval.

Korydón:

Svíť luno bělostná, pohled svůj upři sem, pohled mi do srdce, užijš, jak smutný jsem. Myslel jsem, že lásku konečně pocítím, že radost z života s hochem svým ucítím. Doufal jsem, že spojím svůj život s Dafnidem, svou lásku ukážem na zemi všem lidem. Jaký by život byl, kdybys mě miloval, se mnou bys v domku žil, mou hudbu poslouchal. Na louce my bychom radostně tančili, dlouhý život spolu bychom tak prožili. Každý den tobě bych písně psal velmi rád, na všechny nástroje já bych tě učil hrát. Večer bychom lehli na listy zelené, pohyby našich těl byly by sladné. Rty naše by byly jak medem spojené a všechny bolesti byly by zhojené. Tak bych si přál já žít, svět by se rájem stal, jen proto, Dafnide, že mi tě osud dal. Však jsi mne odmítl, pro tebe přítel jsem, mou lásku necítíš, proto bloudím lesem. Hledám si místo pro mou píseň poslední, píseň až dozpívám, celý les rozezní. Pro tebe, Dafnide, mé srdce puklo mi, bez tebe život je peklo zde na zemi.

Thyrsis, Menalkás:

Koryde, Koryde, co zde děláš, copak jsi bláznivý, rozum nemáš?

Korydón:

Ach, druzi mi zlatí, já láskou ztrápen jsem, pro mého Dafnida nyní bloudím lesem.

Thyrsis:

Pro tvého Dafnida? Co nám to povídáš? Ty toho mladíka jako já v srdci máš?

Menalkás:

Vy oba hoříte láskou pro Dafnida? Já též tím ztrápen jsem, můj život je bída.

Loupežníci:

Noc nás má v náručí, chrání nás před smutkem, hvězdy jsou strážkyně, mizí, když přijde den. Kež by tu zůstaly, v noci my smíme snít, jak krásné by bylo s tím zlatým hochem být. Ach, luno, prozrad nám, co nyní stát se má, má život smysl dál, když není láska má? Má smysl trápit se, den co den snažit se probudit lásku tam, kde němé je srdce? Láska, ta hoří v nás, jak tedy máme žít, vždy sami budeme, chlapec nás nechce mít. Sami se před deštěm schovávat budeme, radostný život my nikdy nenajdeme. Sami si budeme v domku svém tiše žít, před smrtí poslední slova nám budou znít: „Umírám ve smutku, lásku já v srdci mám, smrt je mým milencem, konečně nejsem sám.“ Než život skončí však, pojďme se usmířit, Dafnida blíže k nám musíme přiblížit. On stále chlapcem je, my chtěli lásku dát, dali jsme smutek jen, omluvu přijme snad. Má smysl trápit se, den co den snažit se probudit lásku tam, kde němé je srdce?

Černé jezero

Dafnis:

Jezírko průhledné, ty vodo stříbrná, prozrad mi, prozrad mi, co každý na mě má. Copak mi závidí mé stádo rozsáhlé, jestli mám se ho vzdát, ať blesk mě zasáhne. Copak mi závidí, že tolik mléka mám, s nimi se rozdělím, nechci ho vypít sám. Tělo mé chtějí mít, co na něm zvláštní je? Vždyť ho mám chlapecké, misty ho sval kryje. Pod šatem skrývám snad něco, co chtějí zřít, vždyť ještě hochem jsem, co chtějí okusit? Má tvář jak obraz je, ano s tím souhlasím, vždy rád se pokochám odrazem překrásným. Jako dnes v jezeře svůj odraz zas vidím, musím být jemu blíž – bude mým spasením. Ty oči modravé, vlasy jen vlnky jsou, musím se políbit, okusit duši svou...

Loupežníci:

Dafnide, nezařaď mladický život svůj, zvedni se od vody, na louce pevně stůj. Co jsi to spáchat chtěl, toužíš snad po smrti, tvé srdce musí dál tlouct ti zde na hrudi.

Dafnis:

Prosím vás, přátelé, nechte mé tělo spát, nesvedu... Nemohu! S vámi se milovat. Slyšte mě, prosím vás! Nechte mé tělo být, až dá mi jezero polibkem věčný klid. Duši svou propouštím, utíkám před světem, ve kterém osobnost prohrává boj s tělem. Před světem, kde láska před chtcím pokleká, jezero spásou je, kde zem je prokletá.

Loupežníci:

My hloupí byli jsme, nyní to vidíme, že lásku vynutit nelze to už víme. Omluvit chceme se za lačnost po tobě, však chceme s tebou být v cudnosti i chudobě. Láska je jak už víš s múzami spojená, proto z ní stvoříme svá díla nádherná. I když tě nesmíme k tělům svým přijímat, s pohledem na tebe budeme rozjímat.

Thyrsis:

Když tvořím verše své, kde ty se zjevuješ, mé tělo prožívá pocity vroucné též. Nemusím tebe mít, stačí mi, když mohu o tobě básně psát, tím ukojím též touhu.

Menalkás:

Já vždy chtěl věčně žít, nyní mám řešení, před smrtí schová nás jen naše umění. Svůj život prodloužím sochami krásnými, každou z nich propojím s báje mi věčnými.

Korydón:

I já mám řešení, jak život věčný žít, musíme společně dílo tu vytvořit. Povíme všem příběh o šťastném hochovi, který tak miluje ovocné stromy.

Loupežníci:

Dafnide tvůj život bude nám námětem, všechno své umění my dáme tvým dětem. (hladí ovce, kozy, plody)

Korydón:

Námět už hotov je, slova já napíšu, oslavné verše dnes v noci hned sepišu.

Thyrsis:

K tvým textům líbezným připišu hudbu svou, ráno se můžeme pochlubit operou.

Menalkás:

Já scénu vyzdobím, kulisy vyrobím, krásnými kostýmy všechny vás ozdobím.

Dafnis:

Vidíte, mi draží, tak se mi líbíte, když kvůli umění tolik se činíte.

Všichni:

Láska ať přivolá múzy, jež ji vznítí, tam kde je umění, nemůže smutek býti. Tak dlouho my tři jsme bloudili krajinou, hledali jsme místa, kde těla spočinou. Každého rána jsme vyšli dál za snem svým, že najdem truhlici s obrovským bohatstvím. Konečně našel se, před námi přímo je, Dafnid je pokladem celé Arkádie. Kdo pro milé své umění vykoná, zjistí, že láska i mocnou smrt překoná.

Epilog

Stařec:

Dafnis, co na šalmaj hrál, již unaven stáří mchvě se, stejně i ruce mu ztěžkly, nemá v nich sílu, a tak věnuje pastýřskou hůl zde Panovi, ochránci polí, neboť mu únava stáří odírá ovečky pást. Na šalmaj hraju však dál a zpívám píseň o těch třech, co už tu nejsou, co už napřed šli. Já za nimi za chvíli také vyrazím, ale dosud mám v hrudi hlas, jenž se nechvěje, i když se chvěju sám. Jim vděčím za všechno a vám to dnes vyprávím. Zpívejte dál naše písně, ale jedno zamlčte: Ať žádný pastýř (to nesvolte!) neřekne v horách loupeživým vlkům, že jsem starý a zemřelý muž!

(2015)